

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України**

***Державний стандарт
професійно-технічної освіти***

ДСПТО 8111.В.05.10 - 2016
(позначення стандарту)

Професія: Машиніст гірничих виїмкових машин

Код: 8111

Кваліфікація: машиніст гірничих виїмкових машин 5, 6-го розрядів

***Видання офіційне
Київ – 2016***

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 30.09.2016 № 1181

***Державний стандарт
професійно-технічної освіти***

ДСПТО 8111.В.05.10 - 2016
(позначення стандарту)

Професія: Машиніст гірничих виїмкових машин

Код: 8111

Кваліфікація: машиніст гірничих виїмкових машин 5, 6-го розрядів

***Видання офіційне
Київ - 2016***

Загальні положення

Державний стандарт професійно-технічної освіти для підготовки (підвищення кваліфікації) робітників з професії Машиніст гірничих виїмкових машин 5, 6-го розрядів розроблено відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Про зайнятість населення», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» та інших нормативно-правових документів і є обов'язковим для виконання усіма професійно-технічними навчальними закладами, підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють (або забезпечують) підготовку (підвищення кваліфікації) кваліфікованих робітників, незалежно від їх підпорядкування та форми власності.

Державний стандарт професійно-технічної освіти містить:

- титульні сторінки;
- загальні положення;
- освітньо-кваліфікаційні характеристики (далі – ОКХ) випускника за відповідними рівнями кваліфікації;
- типовий навчальний план професійної підготовки;
- типові програми базового блоку та навчальних модулів;
- вимоги до результатів навчання.

У професійно-технічних навчальних закладах тривалість перепідготовки встановлюється відповідно до рівня кваліфікації, яку набуває учень, що визначається робочим навчальним планом.

При організації перепідготовки або підвищення кваліфікації на виробництві за робітничими професіями термін професійного навчання, на підставі вхідного контролю, може бути скорочений до 50%.

Вхідний контроль знань, умінь та навичок здійснюється професійно-технічним навчальним закладом у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти, за погодженням із заінтересованими центральними органами виконавчої влади.

Освітньо-кваліфікаційні характеристики випускника містять вимоги до знань, умінь та навичок та складені на основі:

Випуску 5 «Добувна промисловість» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого наказом Міністерства палива та енергетики України від 14.01.2000 № 62;

досягнень науки і техніки, упровадження сучасних технологічних процесів, передових методів праці, врахування особливостей галузі; потреб роботодавців.

У освітньо-кваліфікаційних характеристиках випускника враховані положення галузевого професійного стандарту «Машиніст гірничих виїмкових машин» відносно вимог до знань, умінь і навичок випускників професійно-технічних навчальних закладів, визначених роботодавцями, і які є основою для

формування кваліфікацій у співвідношенні з рівнями національної рамки кваліфікацій.

Освітньо-кваліфікаційні характеристики випускника охоплюють сукупність необхідних загальних та професійних компетентностей (компетентність/компетентності - здатність особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, розуміння, уміння, цінності та інші особисті якості).

Типовий навчальний план професійної підготовки включає розподіл навчального навантаження між загально-професійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою, консультації, державну атестацію. У типовому навчальному плані визначено загальну кількість годин для оволодіння кваліфікацією відповідного рівня, розподіл годин між базовим блоком та навчальними модулями (навчальний модуль – логічно завершена складова ДСПТО, що містить навчальний матеріал, необхідний для досягнення загальних, професійних компетентностей, та належить до певного рівня кваліфікації).

Перелік навчальних предметів визначається навчальним закладом спільно з підприємствами-замовниками робітничих кадрів.

Типовим навчальним планом передбачено тижневе навантаження учнів (слухачів) не більше 36 годин.

Під час виробничої практики можливе навантаження учнів (слухачів) до 40 годин на тиждень, в залежності від віку.

Типові (робочі) навчальні програми визначають зміст та погодинний розподіл предметів, що забезпечують формування професійних і загальних компетентностей.

Професійні (професійні базові, професійні профільні) та загальні компетентності формуються в процесі загально-професійної, професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки.

Професійні базові компетентності (базові знання й уміння) визначаються професійно-технічним навчальним закладом за погодженням з роботодавцями. Якщо навчання здійснюється неперервно на декілька кваліфікаційних груп (розрядів), то базовий навчальний блок вивчається один раз – перед оволодінням навчальним матеріалом навчальних модулів.

Типові (робочі) навчальні програми розробляються навчальним закладом спільно з підприємствами-замовниками робітничих кадрів та погоджуються з регіональними органами освіти.

Вимоги до результатів навчання визначаються за завданнями та обов'язками освітньо-кваліфікаційної характеристики. За результатами оволодіння кожним рівнем кваліфікації – проводиться кваліфікаційна атестація, що включає перевірку теоретичних знань (шляхом тестування тощо) та практичних умінь шляхом виконання кваліфікаційної пробної роботи і визначається двома параметрами: «знає – не знає»; «уміє – не вміє».

Поточне оцінювання проводиться відповідно до чинної нормативно-правової бази.

Професійно-практична підготовка здійснюється в навчальних майстернях, лабораторіях, навчальних полігонах, навчально-виробничих дільницях та безпосередньо на робочих місцях підприємств.

Навчальний час учня, слухача визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання навчальних програм професійно-технічної освіти.

Обліковими одиницями навчального часу є:

академічна година тривалістю 45 хвилин;

навчальний день, тривалість якого не перевищує 8 академічних годин.

Навчальний (робочий) час учня, слухача в період проходження виробничої практики встановлюється залежно від режиму роботи підприємства, установи, організації відповідно до законодавства.

Професійно-технічні навчальні заклади, органи управління освітою, засновники організують та здійснюють поточний, тематичний, проміжний і вихідний контроль знань, умінь та навичок учнів (слухачів), їх кваліфікаційну атестацію. Представники роботодавців, їх організацій та об'єднань долучаються до тематичного, вихідного контролю знань, умінь та навичок учнів (слухачів) та безпосередньо приймають участь у кваліфікаційній атестації.

Після завершення навчання кожний слухач повинен уміти самостійно виконувати всі роботи, передбачені освітньо-кваліфікаційною характеристикою, технологічними умовами і нормами, встановленими у даній галузі.

До самостійного виконання робіт учні, слухачі допускаються лише після навчання й перевірки знань з охорони праці. Навчання з охорони праці проводиться згідно з вимогами чинного Закону України «Про охорону праці».

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок часу, відведеного на виробничу практику. Перелік кваліфікаційних пробних робіт розробляється професійно-технічними навчальними закладами, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційних характеристик.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників розробляються навчальним закладом разом з роботодавцями і базуються на компетентнісному підході відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики та погоджуються з регіональними органами освіти.

Кваліфікаційна атестація забезпечується шляхом організації та проведення контролю знань, умінь і навичок учнів (слухачів) з навчальних предметів в тому числі шляхом тестування та професійно-практичної підготовки, тобто аналіз та оцінювання результатів навчання, що формують компетентність випускника.

Присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник» відповідного розряду можливе за умови освоєння учнем, слухачем усіх компетентностей.

Випускнику професійно-технічного навчального закладу, який успішно пройшов кваліфікаційну атестацію, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії відповідного розряду

(категорії) і видається диплом державного зразка.

Особі, яка опанувала курс професійно-технічного навчання і успішно пройшла кваліфікаційну атестацію, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії відповідного розряду (категорії) і видається свідоцтво державного зразка про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації.

Особам, які достроково випускаються з професійно-технічного навчального закладу та яким за результатами проміжної (поетапної) кваліфікаційної атестації присвоюється відповідна робітнича кваліфікація, видається свідоцтво державного зразка про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації.

Базовий навчальний блок та зміст професійних базових компетентностей

Код	Найменування компетентностей	Знання, уміння
БК–1	Розуміння основ трудового законодавства в професійній діяльності	<p>Знати: основні трудові права та обов'язки працівників; положення, зміст, форми та строки укладання трудового договору; діючі соціальні гарантії та соціальний захист на підприємстві</p>
БК–2	Знання основ енергозбереження та дотримання основних вимог енергоменеджменту	<p>Знати: основи раціонального використання енергоресурсів та матеріалів у професійній діяльності</p> <p>Уміти: раціонально використовувати енергоресурси та матеріали в професійній діяльності</p>
БК–3	Знання основ гірничої справи	<p>Знати: особливості залягання гірських порід, умови і можливості їх розроблення; структуру пласта; способи проведення та кріплення капітальних та підготовчих гірничих виробок; способи відпрацювання пласта; способи виїмки вугілля; раціональні способи ведення робіт при проведенні гірничих виробок та при очисній виїмці; способи керування покрівлею і умови їх застосування</p> <p>Уміти: проводити обробку забою, виїмку пласта, кріплення та керування покрівлею в залежності від гірничо-геологічних умов та властивостей гірських порід</p>
БК–4	Знання основ гідравліки	<p>Знати: види та властивості робочої рідини гідроприводу; улаштування та правила експлуатації складових частин гідроприводу; схеми та порядок роботи систем гідроприводу комплексів механізованого кріплення, очисних та прохідницьких гірничих виїмкових машин</p> <p>Уміти: керувати гідросистемою очисних та прохідницьких</p>

		гірничих виїмкових машин, механізованого кріплення; діагностувати порушення гідросистем гірничих виїмкових машин та механізованого кріплення
БК– 5	асвоєння та оволодіння основами електрослюсарної справи	Знати: технологічні процеси обробки деталей; правила та способи монтажу різноманітної електричної апаратури, що використовується в шахті; порядок монтажу місцевого та загального шахтного заземлення Уміти: виконувати основні електрослюсарні та монтажні операції
БК– 6	Знання основ ощадливого виробництва	Знати: принципи бережливого виробництва; види втрат на виробництві; призначення карти потоку створення цінності процесу і порядок її використання; інструменти аналізу і поліпшення виробничого процесу; систему управління ідеями; систему організації робочого місця (5С); інструменти стандартизації процесів Уміти: визначати втрати у виконуваному виробничому процесі; використовувати карту потоку створення цінності процесу; застосовувати інструменти аналізу та поліпшення робочого процесу і організації робочого місця
БК– 7	Знання та дотримання вимог охорони праці і промислової безпеки	Знати: основні законодавчі акти з охорони праці; основні положення Закону України «Про охорону праці»; вимоги інструкції з охорони праці та промислової безпеки за професією; права працівників з охорони праці на підприємстві; положення Колективного договору щодо охорони праці; необхідні нормативні документи з охорони праці та міри відповідальності за їх порушення; правила галузевої безпеки; основи електробезпеки;

		<p>параметри й властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища; інструкції з пожежної безпеки; правила безпечної експлуатації устаткування конвеєрного, канатного та допоміжного шахтного транспорту</p>
БК– 8	отримання правил безпеки у вугільних шахтах	<p>Знати: вимоги безпеки, які висуваються машиністу гірничих виїмкових машин (загальні вимоги, вимоги безпеки перед початком роботи, вимоги безпеки під час роботи, вимоги безпеки в аварійних ситуаціях, вимоги безпеки після закінчення роботи, основні небезпечні та шкідливі виробничі чинники та на виробництві, безпечна організація роботи й утримання робочого місця); вимоги законодавства в галузі охорони навколишнього середовища; вимоги щодо застосування, утримання і зберігання спецодягу, спецвзуття та ЗІЗ</p> <p>Уміти: застосовувати безпечні прийоми праці під час виконання технологічних операцій, експлуатації машин, механізмів, обладнання та інших засобів виробництва, роботи з електрообладнанням; виконувати операції відповідно до технологічних карт, дотримуючись правил безпеки; дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей у процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території гірничого підприємства; застосовувати безпечні прийоми праці під час виконання технологічних операцій, експлуатації машин, механізмів, обладнання та інших засобів виробництва, роботи з електрообладнанням; дотримуватися правил поведінки в небезпечних умовах</p>
БК– 9	Дотримання заходів пожежної безпеки, пилогазового режиму та правил поведінки у разі	<p>Знати: правила пожежної безпеки, інструкції із пожежної безпеки, заходи пожежної безпеки; положення пилогазового режиму; позиції «Плану ліквідації аварій»</p> <p>Уміти: діяти під час пожежі відповідно до Правил пожежної безпеки та інструкції із пожежної</p>

	аварії	безпеки; діяти в аварійних ситуаціях відповідно до «Плану ліквідації аварій»; використовувати первинні засоби пожежогасіння
БК– 10	Дотримання вимог Положення про табельний облік, нарядну систему і правил внутрішнього трудового розпорядку	Знати: вимоги Положення про нарядну систему; правила внутрішнього трудового розпорядку; правила табельного обліку; положення Колективного договору підприємства Уміти: виконувати вимоги трудової дисципліни та регламенту виконання робіт; узгоджувати спільні роботи з іншими працівниками
БК– 11	Надання першої долікарської допомоги потерпілим у разі нещасних випадків	Знати: правила і прийоми надання першої долікарської допомоги потерпілим у разі аварії, нещасного випадку або гострого захворювання; місцезнаходження засобів для надання першої долікарської допомоги (аптечок, шин, носилок); перелік та строки придатності препаратів, що знаходяться в аптечці Уміти: визначати характер ушкоджень і ступінь загрози здоров'ю та життю потерпілих у разі нещасних випадків; переносити постраждалих від місця нещасного випадку до стовбура
БК– 12	Розуміння основ галузевої економіки	Знати: основи ринкової економіки, власність та економічна сутність, підприємство у системі ринкових відносин, трудові ресурси, ринок праці, поняття про менеджмент і маркетинг

Перелік навчальних модулів та професійних профільних (спеціальних) компетентностей

Код навчального модуля	Код компетентності	Найменування професійної профільної компетентності та навчального модуля (або однакова назва для компетентності та модуля)
МГВМ – 5.1	Керування очисними, нарізними комбайнами і врубовими машинами	
	МГВМ — 5.1.1	Огляд і обслуговування очисних, нарізних комбайнів і врубових машин
	МГВМ — 5.1.2	Експлуатація очисних, нарізних комбайнів і врубових машин
	МГВМ — 5.1.3	Монтаж і демонтаж очисних, нарізних комбайнів і врубових машин
МГВМ – 5.2	Керування струговими установками	
	МГВМ — 5.2.1	Огляд і обслуговування стругових установок
	МГВМ — 5.2.2	Експлуатація стругових установок
	МГВМ — 5.2.3	Монтаж і демонтаж стругових установок
МГВМ – 5.3	Керування прохідницькими комбайнами	
	МГВМ — 5.3.1	Огляд і обслуговування прохідницьких комбайнів
	МГВМ — 5.3.2	Експлуатація прохідницьких комбайнів
	МГВМ — 5.3.3	Монтаж і демонтаж прохідницьких комбайнів
МГВМ – 6.1	Самостійне виконання ремонту гірничих виїмкових машин	
	МГВМ — 6.1.1	Ремонт очисних, нарізних комбайнів і врубових машин
	МГВМ — 6.1.2	Ремонт стругових установок
	МГВМ — 6.1.3	Ремонт прохідницьких комбайнів

Загальні компетентності

Усвідомлення важливості свого трудового внеску в досягнення колективу.

Здатність відповідально ставитися до професійної діяльності.

Взаємодія з членами колективу в процесі роботи.

Здатність працювати в команді.

Оперативність в прийнятті правильних рішень у позаштатних ситуаціях під час роботи.

Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.

Знання професійної термінології.

Дотримання професійної етики.

Здатність запобігати конфліктні ситуації.

Швидка та адекватна реакція на аварійні сигнали.

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України**

***Державний стандарт
професійно-технічної освіти***

ДСПТО 8111.В.05.10 - 2016
(позначення стандарту)

Професія: Машиніст гірничих виїмкових машин

Код: 8111

Кваліфікація: машиніст гірничих виїмкових машин 5-го розряду

***Видання офіційне
Київ - 2016***

I. Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу
(підприємства, установи та організації, що здійснюють (або забезпечують) підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації робітників)

1. Професія: Машиніст гірничих виїмкових машин

2. Кваліфікація: машиніст гірничих виїмкових машин 5-го розряду

3. Кваліфікаційна характеристика

Завдання та обов'язки. Керує гірничими виїмковими машинами; добувними і прохідницькими комбайнами, виїмковими агрегатами, в тому числі автоматизованими і з програмним керуванням, струговими установками, врубовими машинами. Стежить за станом секцій гідрофікованого кріплення, накатника і сітки агрегату в процесі посадки щита на забій. Розкріплює, пересуває опорні балки і приводні головки стругових установок за допомогою гідродомкратів та закріплює їх на новому місці. Проводить різні вруби врубовими машинами залежно від гірничотехнічних вимог і гірничо-геологічних умов; вирубує верхній “куток” різними способами.

Змащує вузли і деталі машин, перевіряє рівень і доливає масло в турбомуфти і маслостанції. Опробовує машини. Перевіряє і міняє зубці, кайл дворогі, різці, ножі. Перевіряє стан покрівлі, кабелів, труб, шлангів, вантажних механізмів. Забезпечує правильний напрямок виймання (зарубки) корисної копалини і проведення виробки. Регулює виконавчий орган в процесі роботи. Оглядає і стежить в процесі роботи за станом тягового і запобіжного канатів або тягового ланцюга. Керує системою зрошення, запобіжними лебідками і маслостанціями. Виявляє й усуває неполадки машин, механізмів та іншого обладнання в процесі роботи. Розвертає, монтує, демонтує, спускає (підіймає) і переганяє машини в процесі роботи.

Закріплює машини запобіжними стояками і покрівлю над нею в кінці роботи. Установлює розпірні та укисні стояки, вибиває і встановлює стояки, що заважають рухові машин, зачищає машинну дорогу. Бере участь в установленні та перенесенні упорного стояка. Бере участь у планово-запобіжних ремонтах, монтажі, демонтажі обслуговуваних машин, агрегатів, іншого обладнання з піднесенням, навантаженням і розвантаженням їх окремих частин і вузлів. Переганяє комбайн із вибою у вибій своїм ходом.

Повинен знати: будову і технічні характеристики гірничих виїмкових машин: агрегатів, добувних і прохідницьких комбайнів, стругових установок, врубових машин; вимоги і порядок до ведення роботи з монтажу, демонтажу і ремонту обслуговуваного обладнання; будову і характеристику застосовуваного електрообладнання; будову заземлення; системи пиловідсмоктування і зрошення; термін спрацювання окремих деталей і вузлів; види мастильних матеріалів, емульсій гідросистем кріплення і машин, необхідну кількість їх для заправлення; системи змащування машин і

механізмів; вимоги до якості заправлення і заточування зубців, кайл дворогих, різців, ножів; інструкцію з кріплення і керування покрівлею; властивості гірських порід і їх поведінку під час виймання; основи гірничої справи, електротехніки та гідравліки; електрослюсарну справу.

Кваліфікаційні вимоги. Вища або професійно-технічна освіта (молодший спеціаліст, кваліфікований робітник). Перепідготовка. Стаж роботи за професією гірника очисного забою 4 розряду або прохідника 4-го розряду не менше 1 року.

Приклади робіт

1. Керування гірничими виїмковими машинами в процесі експлуатації: добувним і прохідницьким комбайнами.
2. Оформлення прохідницького забою комбайном.
3. Змащування вузлів і деталей машин, перевіряння рівня і доливання масла в турбомуфти і маслостанції. Випробовування машини.
4. Перевіряння і заміна зубців, різців, ножів.
5. Перевіряння стану покрівлі, кабелів, труб, шлангів, вантажних механізмів.
6. Забезпечування правильного напрямку виймання (зарубки) корисної копалини і проведення виробки.
7. Регулювання виконавчого органу в процесі роботи.
8. Оглядання і стеження в процесі роботи за станом тягового і запобіжного канатів або тягового ланцюга.
9. Керування системою зрошення, запобіжними лебідками.
10. Виявлення й усунення неполадок механізмів в процесі роботи.
11. Розвертання, монтаж, демонтаж, спускання (підйом) та перегін машини в процесі робіт.
12. Закріплення машини запобіжними стояками і покрівлею над нею в кінці роботи.
13. Установлювання розпірних та укісних стояків, вибивання і встановлювання стояків, що заважають рухові машин, зачистка машинної дороги.
14. Участь в установленні та перенесенні упорного стояка.
15. Участь у планово-запобіжних ремонтах, монтажі, демонтажі обслуговуваних машин, іншого обладнання з піднесенням, навантаженням і розвантаженням їх окремих частин і вузлів.
16. Перегін комбайну із вибою у вибій своїм ходом.
17. Стеження за станом секцій гідрофікованого кріплення.
18. Проведення різних врубів врубовими машинами залежно від гірничотехнічних вимог і гірничо-геологічних умов; вирубування верхнього “кутка” різними способами.
19. Пересування кінцевих приводів лавного конвеєра.

4. Порівняльна таблиця завдань та обов'язків кваліфікаційної характеристики та професійних профільних компетентностей

Код компетентності	Найменування компетентності	Згідно з ДКХП
---------------------------	------------------------------------	----------------------

<p>МГВМ — 5.1.1</p>	<p>Огляд і обслуговування очисних, нарізних комбайнів і врубових машин</p>	<p>Змащує вузли і деталі машин, перевіряє рівень і доливає масло в турбомуфти і маслостанції. Випробовує машини. Перевіряє і міняє зубці, різці, ножі. Перевіряє стан покрівлі, кабелів, труб, шлангів, вантажних механізмів. Виявляє й усуває неполадки машин, механізмів та іншого обладнання. Бере участь у планово-запобіжних ремонтах</p>
<p>МГВМ — 5.1.2</p>	<p>Експлуатація очисних, нарізних комбайнів і врубових машин</p>	<p>Керує гірничими виїмковими машинами; добувними комбайнами, врубовими машинами. Проводить різні вруби врубовими машинами залежно від гірничотехнічних вимог і гірничогеологічних умов; вирубує верхній “куток” різними способами. Оглядає і стежить в процесі роботи за станом тягового і запобіжного канатів або тягового ланцюга. Стежить за станом секцій гідрофікованого кріплення. Забезпечує правильний напрямок виймання (зарубки) корисної копалини і проведення виробки. Регулює виконавчий орган в процесі роботи. Керує системою зрощення, запобіжними лебідками і маслостанціями. Закріплює машини запобіжними стояками і покрівлю над нею в кінці роботи. Установлює розпірні та укісні стояки, вибиває і встановлює стояки, що заважають рухові машин, зачищає машинну дорогу. Бере участь в установленні та перенесенні упорного стояка. Виявляє й усуває неполадки машин, механізмів та іншого обладнання в процесі роботи</p>
<p>МГВМ — 5.1.3</p>	<p>Монтаж і демонтаж очисних, нарізних комбайнів і врубових машин</p>	<p>Розвертає, монтує, демонтує, спускає (підіймає) і переганяє машини в процесі роботи. Бере участь у монтажі, демонтажі обслуговуваних машин, іншого обладнання з піднесенням, навантаженням і розвантаженням їх окремих частин і вузлів</p>
<p>МГВМ — 5.2.1</p>	<p>Огляд і обслуговування стругових установок</p>	<p>Змащує вузли і деталі машин, перевіряє рівень і доливає масло в турбомуфти і маслостанції. Випробовує стругову установку. Перевіряє і міняє зубці, різці, ножі. Перевіряє стан покрівлі, кабелів, труб, шлангів, вантажних механізмів. Виявляє й усуває неполадки машин, механізмів та іншого обладнання. Бере участь у планово-запобіжних ремонтах</p>

<p>МГВМ — 5.2.2</p>	<p>Експлуатація стругових установок</p>	<p>Керує струговими установками. Стежить за станом секцій гідрофікованого кріплення. Розкріплює, пересуває опорні балки і приводні головки стругових установок за допомогою гідродомкратів та закріплює їх на новому місці. Забезпечує правильний напрямок виймання (зарубки) корисної копалини. Регулює виконавчий орган в процесі роботи. Оглядає і стежить в процесі роботи за станом тягового ланцюга. Керує системою зрошення, запобіжними лебідками і маслостанціями. Виявляє й усуває неполадки машин, механізмів та іншого обладнання в процесі роботи. Переганяє струг в процесі роботи. Закріплює покрівлю над стругом в кінці роботи. Зачищає стругову дорогу. Бере участь в установленні та перенесенні упорного стояка</p>
<p>МГВМ — 5.2.3</p>	<p>Монтаж і демонтаж стругових установок</p>	<p>Розвертає, монтує, демонтує, спускає (підіймає) і переганяє струг в процесі роботи. Бере участь у монтажі, демонтажі обслуговуваних машин, іншого обладнання з піднесенням, навантаженням і розвантаженням їх окремих частин і вузлів.</p>
<p>МГВМ — 5.3.1</p>	<p>Огляд і обслуговування прохідницьких комбайнів</p>	<p>Змащує вузли і деталі прохідницьких комбайнів, перевіряє рівень і доливає масла у окремі вузли, маслостанції. Випробовує комбайн. Перевіряє і міняє зубці, різці, ножі. Перевіряє стан покрівлі, кабелів, труб, шлангів, вантажних механізмів. Виявляє й усуває неполадки машин, механізмів та іншого обладнання. Бере участь у планово-запобіжних ремонтах прохідницьких комбайнів, іншого обладнання з піднесенням, навантаженням і розвантаженням їх окремих частин і вузлів</p>

<p>МГВМ —5.3.2</p>	<p>Експлуатація прохідницьких комбайнів</p>	<p>Керує прохідницькими комбайнами. Стежить за станом кріплення, накатника. Проводить різні вруби залежно від гірничотехнічних вимог і гірничо-геологічних умов. Забезпечує правильний напрямок проведення виробки. Регулює виконавчий орган в процесі роботи. Керує системою зрошення, запобіжними лебідками і маслостанціями. Виявляє й усуває неполадки машин, механізмів та іншого обладнання в процесі роботи. Закріплює комбайн запобіжними стояками і покрівлю в кінці роботи. Зачищає машинну дорогу. Переганяє комбайн із забою у забій своїм ходом</p>
<p>МГВМ —5.3.3</p>	<p>Монтаж і демонтаж прохідницьких комбайнів</p>	<p>Розвертає, монтує, демонтує, спускає (підіймає) і переганяє комбайн в процесі роботи. Установлює розпірні та укисні стояки. Бере участь у монтажі, демонтажі прохідницького комбайну, іншого обладнання з піднесенням, навантаженням і розвантаженням їх окремих частин і вузлів</p>

5. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією *Машиніст гірничих виїмкових машин 5-го розряду*

5.1. При вступі на навчання (перепідготовка)

Вища або професійно-технічна освіта (молодший спеціаліст, кваліфікований робітник).

Стаж роботи за професією гірника очисного забою або прохідника 4 розряду не менше 1 року.

5.2. Після закінчення навчання

Вища або професійно-технічна освіта (молодший спеціаліст, кваліфікований робітник), освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією *Машиніст гірничих виїмкових машин 5-го розряду* або «молодший спеціаліст».

6. Сфера професійної діяльності

КВЕД ДК009:2010. Добувна промисловість. Видобування кам'яного вугілля.

7. Специфічні вимоги

7.1. Вік: не менше 18 років (прийняття на роботу здійснюється відповідно до законодавства).

7.2. Стать: чоловіча (обмеження отримання професії по статевій приналежності визначається переліком важких робіт і робіт із шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється використання праці жінок, затверджених МОЗ України № 256 від 29.12.1993).

7.3. Медичні обмеження.

8. Професійні профільні компетентності

Код	Професійні профільні компетентності	Зміст компетентностей
------------	--	------------------------------

<p>МГВМ — 5.1.1</p>	<p>Огляд і обслуговування очисних, нарізних комбайнів і врубових машин</p>	<p>Знати: будову і технічні характеристики очисних, нарізних комбайнів і врубових машин; вимоги до різального інструменту; терміни зносу деталей і вузлів гірничої виймальної машини; будову заземлення, системи зрошування; види мастильних матеріалів, систему ППР; карти і схеми змащування; порядок і технологію виконання робіт із ремонту обладнання; вимоги техніки безпеки під час виконання робіт</p> <p>Уміти: виявляти та усувати несправності; змащувати вузли і деталі машин, перевіряти рівень і по необхідності доливати масло в механізми; контролювати рівень робочої рідини в гідромуфтах; перевіряти й міняти ріжучий інструмент (зубці, коронки і т.д.); перевіряти якість заземлення, стан маслопроводів, трубопроводів та кабельного господарства</p>
<p>МГВМ — 5.1.2</p>	<p>Експлуатація очисних, нарізних комбайнів і врубових машин</p>	<p>Знати: будову, технічні характеристики та правила експлуатації машин і механізмів, що обслуговуються; паспорт кріплення й керування покрівлею; засоби транспортування гірничої маси з очисних забоїв; способи виявлення та усунення несправностей в процесі роботи; будову та характеристики гірських порід; попереджувальні ознаки газодинамічних явищ (для шахт, небезпечних за раптовими викидами вугілля (породи) і газу)</p> <p>Уміти: керувати очисними, нарізними комбайнами і врубовими машинами, секціями механічного кріплення; пересувати та закріплювати кінцеві приводи лавних конвеєрів; проводити зарубку у пласт; проводити заміну ріжучого інструменту при його зносі; розкріплювати й пересувати опорні балки і привідні голівки конвеєра; контролювати стан привибійної частини масиву;</p>

		<p>забезпечувати спрямування зарубки; регулювати виконавчий орган у процесі роботи; виявляти та усувати несправності гірничих виїмкових машин, механізмів та іншого обладнання у процесі роботи</p>
--	--	---

<p>МГВМ — 5.1.3</p>	<p>Монтаж і демонтаж очисних, нарізних комбайнів і врубових машин</p>	<p>Знати: послідовність ведення монтажних і демонтажних робіт, налагодження обладнання; порядок та правила виконання такелажних та стропальних робіт; паспорт на виконання монтажно-демонтажних робіт; будову й технічні характеристики експлуатованого обладнання; габаритні і вагові характеристики вузлів; вимоги техніки безпеки під час виконання робіт</p> <p>Уміти: виконувати слюсарні роботи; виконувати такелажні та стропальні роботи; виконувати роботи із монтажу, демонтажу, налагоджування обладнання; випробовувати змонтоване обладнання; дотримуватися вимог техніки безпеки під час виконання робіт</p>
<p>МГВМ — 5.2.1</p>	<p>Огляд і обслуговування стругових установок</p>	<p>Знати: паспорт кріплення й керування покрівлею; будову й технічні характеристики експлуатованого обладнання; вимоги до різального інструменту; види мастильних матеріалів, систему ППР; карти і схеми змащування; порядок і технологію виконання робіт із ремонту обладнання; вимоги техніки безпеки під час виконання робіт</p> <p>Уміти: приводити в безпечний стан робоче місце; перевіряти технічний стан експлуатованого обладнання; перевіряти якість заземлення, стан маслопроводів, трубопроводів та кабельного господарства; виконувати огляд і технічне обслуговування складових частин стругових установок, систем автоматизації та візуалізації систем керування; проводити планово-запобіжні ремонти; випробовувати стругову установку під навантаженням; виявляти та усувати несправності; визначати стан різального інструменту і замінити його; контролювати стан та виконувати змащування вузлів і деталей машин;</p>

		контролювати рівень робочої рідини в гідromуфтах
--	--	--

<p>МГВМ — 5.2.2</p>	<p>Експлуатація стругових установок</p>	<p>Знати:</p> <p>властивості гірських порід і їх поведінка під час виймання;</p> <p>паспорт кріплення й керування покрівлею; будову, технічні характеристики, правила експлуатації обслуговуваних машин та механізмів, механізованого кріплення;</p> <p>види і способи регулювання виконавчого органу; вимоги до різального інструменту; способи виявлення та усунення несправностей під час експлуатації;</p> <p>попереджувальні ознаки газодинамічних явищ (для шахт, небезпечних за раптовими викидами вугілля (породи) і газу);</p> <p>вимоги техніки безпеки під час виконання робіт</p> <p>Уміти:</p> <p>керувати струговою установкою і контролювати її технічний стан;</p> <p>регулювати положення виконавчого органу; керувати системою зрошення;</p> <p>розкріплювати, пересувати опірні балки і привідні голівки стругової установки;</p> <p>виставляти башню струга по потужності пласту; контролювати стан привибійної частини масиву; перевіряти стан покрівлі;</p> <p>виявляти та усувати несправності в процесі роботи; дотримуватися вимог техніки безпеки під час виконання робіт</p>
<p>МГВМ — 5.2.3</p>	<p>Монтаж і демонтаж стругових установок</p>	<p>Знати:</p> <p>паспорт на виконання монтажних-демонтажних робіт; будову й технічні характеристики експлуатованого обладнання;</p> <p>габаритні й вагові характеристики вузлів; послідовність ведення робіт із монтажу, демонтажу, налагодження обладнання;</p> <p>порядок виконання такелажних та стропальних робіт; вимоги техніки безпеки під час виконання робіт</p> <p>Уміти:</p> <p>виконувати монтажні, демонтажні та налагоджувальні роботи;</p> <p>навантажувати, розвантажувати обладнання, окремі частини і вузли, переміщати обладнання в межах забою;</p>

		<p>виконувати випробування змонтованого обладнання; виконувати такелажні та стропальні роботи; дотримуватися вимог техніки безпеки під час виконання робіт</p>
--	--	--

<p>МГВМ —5.3.1</p>	<p>Огляд і обслуговування прохідницьких комбайнів</p>	<p>Знати: паспорт проведення та кріплення гірничої виробки; будову й технічні характеристики експлуатованого обладнання; вимоги до різального інструменту; види мастильних матеріалів, систему планово- запобіжних ремонтів; карти і схеми змащування; порядок і технологію виконання робіт із ремонту обладнання; вимоги техніки безпеки під час виконання робіт</p> <p>Уміти: оглядати та приводити в безпечний стан робоче місце; оглядати та виконувати технічне обслуговування складових частин прохідницьких комбайнів; випробовувати гірничу виймальну машину під навантаженням; виявляти та усувати несправності; контролювати стан та змащувати вузли і деталі комбайну; виконувати планово-запобіжні ремонти</p>
<p>МГВМ —5.3.2</p>	<p>Експлуатація прохідницьких комбайнів</p>	<p>Знати: паспорт проведення та кріплення гірничої виробки; будову, технічні характеристики та правила експлуатації обслуговуваних машин та механізмів; властивості гірських порід і їхню поведінку під час проведення гірничої виробки; схеми обробки забою; види та способи регулювання виконавчого органа в процесі обробки забою; вимоги до різального інструменту; способи виявлення та усунення несправностей у процесі експлуатації прохідницького комбайну; попереджувальні ознаки газодинамічних явищ (для шахт, небезпечних за раптовими викидами вугілля (породи) і газу); вимоги техніки безпеки під час виконання робіт</p> <p>Уміти: керувати прохідницьким комбайном та допоміжним обладнанням, контролювати їхній технічний стан; виконувати обробку забою виконавчим органом відповідно до гірничо-геологічних умов; контролювати стан привибійної частини;</p>

		<p>керувати системою зрошення; усувати несправності в процесі роботи; виявляти та усувати несправності під час роботи; переміщати комбайн із забою у забій; дотримуватися вимог техніки безпеки під час виконання робіт</p>
<p>МГВМ —5.3.3</p>	<p>Монтаж і демонтаж прохідницьких комбайнів</p>	<p>Знати: паспорт на виконання монтажних-демонтажних робіт; будову, технічні характеристики експлуатованого обладнання; порядок виконання робіт із монтажу, демонтажу обладнання; габаритні й вагові характеристики вузлів; порядок виконання такелажних та стропальних робіт; вимоги техніки безпеки під час виконання робіт</p> <p>Уміти: виконувати монтажні, демонтажні та налагоджувальні роботи; навантажувати/розвантажувати обладнання, окремі частини і вузли, переміщувати обладнання в межах забою; виконувати випробування змонтованого обладнання; виконувати такелажні та стропальні роботи; дотримуватися вимог техніки безпеки під час виконання робіт</p>

II. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: Машиніст гірничих виїмкових машин

Кваліфікація: машиніст гірничих виїмкових машин 5-го розряду

Загальний фонд навчального часу – **655** годин

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин				
		Всього годин	Базовий блок	Модуль МГВМ – 5.1	Модуль МГВМ – 5.2	Модуль МГВМ – 5.3
1	Загально-професійна підготовка	32	32			
2	Професійно-теоретична підготовка	154		72	30	52
3	Професійно-практична підготовка	453	13	210	90	140
4	Кваліфікаційна пробна робота	12				
5	Консультації	8				
6	Державна кваліфікаційна атестація	8				
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.п.4,5):	647	45	282	120	192

III. Перелік основних засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу 20 чол.	
		Для індивідуа льного користува ння	Для групового користува ння
1.	Обладнання		
1.1	Комбайн вугільний	–	1
1.2	Комбайн прохідницький	–	1
1.3	Скребковий конвеєр	–	1
1.4	Перевантажувач стрічковий	–	1
1.5	Станція керування магнітна	–	1
1.6	Секції механізованого кріплення	–	5
1.7	Клинові стійки індивідуального кріплення очисного забою	–	5
1.8	Гідравличні стійки індивідуального кріплення очисного забою	–	5
1.9	Механізований комплекс обладнання: - Механізоване пересувне кріплення - Комбайн очисний - Конвеєр вибійний	–	5 1 1
1.10	Агрегат шахтний пусковий	–	3
1.11	Манєврова лебідка	–	2
1.12	Скреперна лебідка	–	1
1.13	Свердло гірниче ручне електричне	–	2
1.14	Свердло гірниче ручне пневматичне	–	2
1.15	Свердло гірниче колонкове	–	1
1.16	Відбійний молоток	–	1
1.17	Електротельфер	–	3
1.18	Магнітний пускач	–	3
1.19	Аналізатори метану різних типів (ШИ-11, ШИ-10, Сигнал-5, АТЕСТ-1, СМС-1)	–	5
1.20	Апаратура газового захисту	–	1
1.21	Саморятівник	–	10
1.22	Вентилятори (осьовий, центробіжний)	–	2
2	Працюючі макети		
2.1	Перевантажувальний пункт (перевантажувач-стрічковий конвеєр/перевантажувач-вагонетки, що керуються манєвровою лебідкою)	–	1
2.2	Насосна установка дільнична	–	1

№ з/п	Найменування	Кількість на групу 20 чол.	
		Для індивіду- ального користува- ння	Для групового користува- ння
3	Тренажери (навчальні програми)		
3.1	Апаратура електрогідравличного керування механізованим комплексом («Marco»)	-	1
4	Інструмент		
4.1	Комплект слюсарного інструменту	20	-
5	Натуральні зразки		
5.1	Металеve кріплення (комплекти)	-	5
5.2	Асинхронний двигун із короткозамкненим ротором	-	1
5.3	Асинхронний двигун із фазним ротором	-	1
5.4	Двигун постійного струму	-	1
5.5	Датчик метану автоматичний	-	1
5.6	Датчик швидкості повітря	-	1
5.8	Блок селекторний	-	3
5.9	Різці різних типів	-	14
5.10	Гідрукава високого тиску	-	3
5.11	Запобіжні клапани	-	5
5.12	Зворотньо-розвантажувальні клапани	-	5
5.13	Блоки керування механізованими секціями	-	6
5.14	Гідроциліндри високонапірні	-	4
5.15	Гідромурфта	-	2
5.16	Гідравлічні насоси різних типів	=	6
6	Технічні засоби навчання		
6.1	Інтерактивна дошка	-	1
6.2	Мультимедійний проектор	-	1
6.3	Екран	-	1
6.4	Автоекзаменатор системи Протек	-	1
6.5	Система Тест-експерт для тестування з професії	-	1
6.6	Електронні навчальні курси з загально-професійних та загально-технічних дисципліни	20	-
7	Набір навчальних посібників	20	-

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України**

***Державний стандарт
професійно-технічної освіти***

ДСПТО 8111.В.05.10 - 2016
(позначення стандарту)

Професія: Машиніст гірничих виїмкових машин

Код: 8111

Кваліфікація: машиніст гірничих виїмкових машин 6-го розряду

***Видання офіційне
Київ - 2016***

I. Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу

(підприємства, установи та організації, що здійснюють (або забезпечують) підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації робітників)

1. Професія: Машиніст гірничих виїмкових машин

2. Кваліфікація: машиніст гірничих виїмкових машин 6-го розряду

3. Кваліфікаційна характеристика 6-й розряд

- у разі керування виїмковими агрегатами, видобувними та прохідницькими комбайнами з самостійним виконанням робіт щодо ремонту комбайна.

Кваліфікаційні вимоги. Неповна вища освіта (молодший спеціаліст). Підвищення кваліфікації. Стаж за професією машиніста гірничих виїмкових машин 5 розряду не менше 1 року.

Приклади робіт

1. Керування гірничими виїмковими машинами; добувними і прохідницькими комбайнами, струговими установками, врубними машинами.
2. Розкріплення, пересування опорних балок і приводних головок стругових установок за допомогою гідродомкратів та закріплення їх на новому місці.
3. Змащування вузлів і деталей машин, перевіряння рівня і доливання масла в турбомуфти і маслостанції. Випробовування машини.
4. Перевіряння і заміна зубців, різців, ножів.
5. Перевіряння стану кабелів, труб, шлангів, вантажних механізмів.
6. Забезпечування правильного напрямку виймання (зарубки) корисної копалини і проведення виробки.
7. Регулювання виконавчого органу в процесі роботи.
8. Оглядання і стеження в процесі роботи за станом тягового і запобіжного канатів або тягового ланцюга.
9. Керування системою зрошення, запобіжними лебідками і масло станціями.
10. Виявлення й усунення неполадок машин, механізмів та іншого обладнання в процесі роботи та при проведенні планово-запобіжних ремонтів.
11. Установлювання розпірних та укісних стояків, вибивання і встановлювання стояків, що заважають рухові машин, зачистка машинної дороги.
12. Проведення планового ремонту окремих вузлів і деталей очисного та прохідницького комбайнів та стругу.

13. Керування секціями механізованого кріплення лави.
14. Оформлення прохідницького вибою комбайном
15. Перегін прохідницького комбайну із вибою у вибій.
16. Нарощування башні струга по потужності пласта.
17. Заміна різців стругу при експлуатації.
18. Засування кінцевих приводів при виїмці вугілля струговими установками.
19. Користування магістралями високого та низького тиску при виїмці вугілля струговими установками.

4. Порівняльна таблиця завдань та обов'язків кваліфікаційної характеристики та професійних профільних компетентностей

Код компетенції	Найменування компетентності	Згідно з ДКХП МПМ 6-го розряду
МГВМ — 6.1.1	Виконання ремонту очисних, нарізних комбайнів і врубових машин	Змащує вузли і деталі очисних, нарізних комбайнів і врубових машин, перевіряє рівень і доливає масло в турбомуфти і маслостанції. Випробовує машини. Перевіряє і міняє зубці. Перевіряє стан покрівлі, кабелів, труб, шлангів, вантажних механізмів. Виявляє й усуває неполадки машин, механізмів та іншого обладнання в процесі роботи. Самостійно ремонтує окремі вузли та механізми очисних, нарізних комбайнів і врубових машин
МГВМ — 6.1.2	Виконання ремонту стругових установок	Змащує вузли і деталі стругової установки, перевіряє рівень і доливає масло в турбомуфти і маслостанції. Випробовує стругову установку. Перевіряє і міняє різці. Оглядає і стежить в процесі роботи за станом тягового ланцюга, кріплення ланцюга до башні струга. Перевіряє стан покрівлі, кабелів, труб, шлангів, вантажних механізмів. Виявляє й усуває неполадки стругової установки, механізмів та іншого обладнання в процесі роботи. Самостійно ремонтує окремі вузли та механізми стругової установки
МГВМ — 6.1.3	Виконання ремонту прохідницьких комбайнів	Змащує вузли і деталі прохідницьких комбайнів, перевіряє рівень і доливає масло в маслостанції. Випробовує машини. Перевіряє і міняє зубці, різці. Перевіряє стан покрівлі, кабелів, труб, шлангів, вантажних механізмів. Виявляє й усуває неполадки машин, механізмів та іншого обладнання в процесі роботи. Самостійно ремонтує окремі вузли та механізми прохідницького комбайну

5. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Машиніст гірничих виїмкових машин 6-го розряду

5.1. При підвищенні кваліфікації

Стаж за професією машиніста гірничих виїмкових машин 5 розряду - не менше 1 року.

5.2. Після закінчення навчання

Повна загальна середня освіта, професійно-технічна освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Машиніст гірничих виїмкових машин 6-го розряду.

6. Сфера професійної діяльності

КВЕД ДК009:2010. Добувна промисловість. Видобування кам'яного вугілля.

7. Специфічні вимоги

7.1. Вік: не менше 18 років (прийняття на роботу здійснюється відповідно до законодавства).

7.2. Стать: чоловіча (обмеження отримання професії по статевій приналежності визначається переліком важких робіт і робіт із шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється використання праці жінок, затверджених МОЗ України № 256 від 29.12.1993).

7.3. Медичні обмеження.

8. Професійні профільні компетентності

Код	Професійні профільні компетентності	Зміст компетентностей
МГВМ — 6.1.3	Виконання ремонту очисних, нарізних комбайнів і врубових машин	Знати: будову і технічні характеристики очисних, нарізних комбайнів і врубових машин; вимоги і порядок до ведення роботи з монтажу, демонтажу обслуговуваного обладнання; будову заземлення, системи зрошування; карти і схеми змащування; види мастильних матеріалів, систему ППР; вимоги та порядок виконання робіт із ремонту обладнання; способи виявлення та усунення несправностей

		<p>Уміти:</p> <p>змащувати вузли і деталі машин, перевіряти рівень і по необхідності доливати масло в механізми; перевіряти і замінити ріжучий інструмент (зубці, коронки і т.д.); перевіряти якість заземлення, стан маслопроводів, трубопроводів та кабельного господарства; виявляти та усувати несправності; виконувати всі види ремонтних робіт експлуатованого обладнання</p>
МГВМ — 6.2.3	Виконання ремонту стругових установок	<p>Знати:</p> <p>будову й технічні характеристики стругових установок; вимоги до монтажу, демонтажу гірничих механізмів, які обслуговує; карти і схеми змащування; вимоги й порядок виконання робіт із ремонту</p> <p>Уміти:</p> <p>змащувати вузли і деталі стругової установки, перевіряти рівень і по необхідності доливати масло в механізми; перевіряти й замінити ріжучий інструмент (зубці, коронки і т.д.); перевіряти якість заземлення, стан маслопроводів, трубопроводів та кабельного господарства; виявляти й усувати несправності; виконувати всі види ремонтних робіт експлуатованого обладнання</p>
МГВМ —6.3.3	Виконання ремонту прохідницьких комбайнів	<p>Знати:</p> <p>будову й технічні характеристики прохідницьких комбайнів; вимоги і порядок до ведення роботи з ремонту, монтажу, демонтажу обслуговуваного обладнання; будову заземлення, системи зрошування; карти і схеми змащування; види мастильних матеріалів, систему ППР</p> <p>Уміти:</p> <p>змащувати вузли і деталі машин, перевіряти рівень і по необхідності доливати масло в механізми; перевіряти і замінити ріжучий інструмент (зубці, коронки і т.д.); перевіряти якість заземлення, стан маслопроводів, трубопроводів та кабельного обладнання; виявляти та усувати несправності;</p>

		виконувати всі види ремонтних робіт експлуатованого обладнання
--	--	--

II. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: Машиніст гірничих виїмкових машин
Кваліфікація: машиніст гірничих виїмкових машин 6-го розряду
Загальний фонд навчального часу – 258 години

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин				
		Всього годин	Базовий блок	Модуль МГВМ – 6.1	Модуль МГВМ – 6.2	Модуль МГВМ – 6.3
1	Загально-професійна підготовка	16	16			
2	Професійно-теоретична підготовка	50		20	10	20
3	Професійно-практична підготовка	176	10	72	42	52
4	Кваліфікаційна пробна робота	6				
5	Консультації	8				
6	Державна кваліфікаційна атестація	8				
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.п.4,5):	250	26	92	52	72

III. Перелік основних засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу 20 чол.	
		Для індивідуа льного користува ння	Для групового користува ння
1.	Обладнання		
1.1	Комбайн вугільний	–	1
1.2	Комбайн прохідницький	–	1
1.3	Скребковий конвеєр	–	1
1.4	Перевантажувач стрічковий	–	1
1.5	Станція керування магнітна	–	1
1.6	Секції механізованого кріплення	–	5
1.7	Клинові стійки індивідуального кріплення очисного забою	–	5
1.8	Гідравличні стійки індивідуального кріплення очисного забою	–	5
1.9	Механізований комплекс обладнання: - Механізоване пересувне кріплення - Комбайн очисний - Конвеєр вибійний	–	5 1 1
1.10	Агрегат шахтний пусковий	–	3
1.11	Манєврова лебідка	–	2
1.12	Скреперна лебідка	–	1
1.17	Електротельфер	–	3
1.18	Магнітний пускач	–	3
1.22	Вентилятори (осьовий, центробіжний)	–	2
2	Працюючі макети		
2.1	Перевантажувальний пункт (перевантажувач-стрічковий конвеєр/перевантажувач-вагонетки, що керуються манєвровою лебідкою)	–	1
2.2	Насосна установка дільнична	–	1
3	Тренажери (навчальні програми)		
3.1	Апаратура електрогідравличного керування механізованим комплексом («Марсо»)	–	1
4	Інструмент		
4.1	Комплект слюсарного інструменту	20	-
5	Натуральні зразки		
5.1	Металеve кріплення (комплекти)	-	5
5.2	Асинхронний двигун із короткозамкненим ротором	-	1
5.3	Асинхронний двигун із фазним ротором	-	1
5.4	Двигун постійного струму	-	1
5.5	Датчик метану автоматичний	-	1

№ з/п	Найменування	Кількість на групу 20 чол.	
		Для індивіду- ального користува- ння	Для групового користува- ння
5.8	Блок селекторний	-	3
5.9	Різці різних типів	-	14
5.10	Гідрукава високого тиску	-	15
5.11	Запобіжні клапани	-	5
5.12	Зворотньо-розвантажувальні клапани	-	5
5.13	Блоки керування механізованими секціями	-	6
5.14	Гідроциліндри високонапірні	-	4
5.16	Гідравлічні насоси різних типів	=	6
6	Технічні засоби навчання		
6.1	Інтерактивна дошка	-	1
6.2	Мультимедійний проєктор	-	1
6.3	Екран	-	1
6.4	Автоекзаменатор системи Протек	-	1
6.5	Система Тест-експерт для тестування з професії	-	1
6.6	Електронні навчальні курси з загально-професійних та загально-технічних дисциплін	20	-
7	Набір навчальних посібників	20	-

Керівники проєкту

Кучинський М. С. – директор департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Кучеренко О. О. – директор з управління персоналом ТОВ «ДТЕК».

Бондаренко Є. І. – директор Академії ТОВ «ДТЕК».

Авторський колектив

Паржницький В. В. – начальник відділу професійної освіти і тренінгів Інституту модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України, керівник авторського колективу.

Багмут О. М. – завідувач сектору прогнозування потреб у професійних навичках відділу професійної освіти і тренінгів Інституту модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України.

Ларін О. О. – начальник відділу з навчання та оцінювання ТОВ «ДТЕК».

Грома В. В. – начальник відділу з підготовчих робіт департаменту з виробництва дирекції з видобутку вугілля ТОВ «ДТЕК Енерго».

Лактіонов Е. С. – менеджер департаменту з охорони праці та промислової безпеки дирекції з видобутку вугілля ТОВ «ДТЕК Енерго».

Макаренко А. П. – менеджер відділу з очисних, нарізних і монтажних-демонтажних робіт департаменту з виробництва дирекції з видобутку вугілля ТОВ «ДТЕК Енерго».

Шикида Є. В. – керівник навчально-технічного центру ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу».

Василенко М. М. – директор Філії «Навчально-курсний комбінат» ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля».

Лілікович В. І. – директор ВП «Навчально-курсний комбінат» ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит».

Епштейн А. Б. – директор ВП «Центр підготовки кадрів» ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит».

Яцура А. І. – директор Філії «Навчально-курсний комбінат» ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля».

Наукові консультанти

Барабаш М. В. – заступник директора з виробництва дирекції з видобутку вугілля ТОВ «ДТЕК Енерго».

Бондаренко В. І. – завідувач кафедри підземної розробки родовищ Національного гірничого університету.

Рецензенти

Соколовський В.В. - заступник генерального директора з охорони праці ДП «Львіввугілля».

Черватюк В. Г. – керівник департаменту з виробництва дирекції з видобутку вугілля ДТЕК.

Сіменко С.С. – головний технічний інспектор Незалежної профспілки гірників України.

Берло В.Г. – керівник департаменту з виробництва дирекції з видобутку вугілля ТОВ «ДТЕК Енерго».

Гасіс Н.М. – начальник відділу з навчання Департаменту з управління персоналом вугледобичі ТОВ «ДТЕК Енерго».

Фатула К.І. –начальник відділу з навчання та розвитку персоналом ПРАТ «Краснодонвугілля».

Калінкіна Ю.Г. – провідний спеціаліст з навчання та розвитку персоналом ПРАТ «Краснодонвугілля».

Котвицький В.Ф. – майстер виробничого навчання відділу навчання та розвитку персоналу ПРАТ «Краснодонвугілля».

Сарафанчук А.В. - майстер виробничого навчання відділу навчання та розвитку персоналу ПРАТ «Краснодонвугілля».

Григоренко А.Ю. - майстер виробничого навчання відділу навчання та розвитку персоналу ПРАТ «Краснодонвугілля».

Купенко Н.І. - майстер виробничого навчання відділу навчання та розвитку персоналу ПРАТ «Краснодонвугілля».

Літературний редактор

Сильченко С. А. – Головний фахівець відділу з навчання Департаменту з управління персоналом вуглевидобутку ТОВ «ДТЕК Енерго».

Технічний редактор

Демченко Ю. І. – доцент кафедри підземної розробки родовищ Національного гірничого університету.

Зауваження та пропозиції щодо змісту державного стандарту з професії Машиніст гірничих виїмкових машин надсилати за адресою:

03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського,36, Інститут модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України. Відділ професійної освіти і тренінгів.

Телефон: (044)248-91-16.

